

2018-09-11   Diarienummer: Ä 2018-1121

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar angående EU-kommissionens förslag COM(2018) 372-375, 382, 390 och 471-473 (Ert Dnr N2018-03829-RTS)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket är också förvaltande myndighet för nio regionalfondsprogram och ett gränsregionalt samarbetsprogram som finansieras av EU:s regionala utvecklingsfond. Tillväxtverket har lång, bred och djup erfarenhet av programmering, genomförande, uppföljning och utvärdering av dessa program. Synpunkter på innehåll i de nya föreslagna förordningarna utgår från dessa erfarenheter och utifrån det nu kända informationsläget.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter och fokuserar på nedanstående förordningsförslag:

- Förordning om gemensamma bestämmelser, CPR (COM(2018) 375 och bilaga 1-22)
- Förordning om fondspecifika bestämmelser för ERUF/CF (COM(2018) 372 och bilaga 1-2)
- Förordning om särskilda bestämmelser för Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg), ETC (COM(2018) 374 och bilaga)

Sammanfattning

Tillväxtverket anser att målet för Sverige inför förhandlingarna bör vara att EU:s långtidsbudget används för att möta de utmaningar EU står inför. Tillväxtverket anser att det även i EU:s sammanhållningspolitik finns många åtgärder som tillför ett mervärde både för EU och nationell politik. Exempel på såna åtgärder finns inom områden som innovation, digitalisering, kompetens, företagande, miljö och klimat.

Tillväxtverket tillstyrker kommissionens förslag:

- att sammanhållningspolitiken ska ha fortsatt fokus på att utjämna regionala skillnader, möta utmaningar för regionerna i Europa och att omfatta investeringar i alla medlemsstater och regioner,
- att ersätta elva tematiska mål med fem policyområden, vilket motverkar inlåsningar och överlappningar mellan nuvarande tematiska områden,
- att minst 60 procent av medlen ska öronmärkas för investeringar inom PO1 "Ett

- smartare Europa”, vilket innebär ett fokus på investeringar inom innovation, digitalisering, ekonomisk omvandling och stöd till små och medelstora företag,
- att det även fortsättningsvis ges ett riktat stöd inom regionalfonden till de fyra nordligaste länen genom en så kallad gleshetsallokering om minst 30 euro per capita och år,
  - att maxtaket på medfinansiering från EU sänks till högst 70 procent vilket stärker det nationella egenansvaret och delaktigheten i genomförandet av sammanhållningspolitiken. Däremot anser Tillväxtverket att en ökning av den nationella medfinansieringen (från 50 till 60 %) i de svenska programmen kan skapa problem i genomförandet på grund av svag absorptionsförmåga dvs. det kan bli svårt att hitta medfinansiering för alla investeringar i programmen,
  - att det ges ökade möjligheter att finansiera insatser utanför programområdet och i andra länder när de är till nytta för programmets mål,
  - att det införs enklare och tydligare regler för ökad användning av finansiella instrument samt
  - om kraven på ökad kvalitet i projekturvalet under förutsättning att det blir en balans mellan väl avvägda krav och administration. Att säkerställa att de utvalda insatserna innebär det bästa förhållandet mellan stödbelopp, genomförd verksamhet och förverkligandet av målen, kan inte helt kvantifieras utan kräver även kvalitativa bedömningar.

Tillväxtverket avstyrker kommissionens förslag:

- att förutom kravet på tematisk koncentration inom PO1 och PO2 (totalt 85 procent) även öronmärka medel för hållbar stadsutveckling (6 procent). För många krav på öronmärkning av medel försvårar genomförandet, minskar flexibiliteten och hämmar effektiviteten,
- på indikatorer som mäter effekter på lång sikt av de investeringar som görs. Antalet indikatorer bör vara färre och vara på prestationsnivå där utfallet går att mäta i direkt anslutning till projektavslut,
- om att införa resultatindikatorer i prestationsramen,
- om en klimatpolitisk inriktning som saknar åtgärder för affärsutveckling och kommersialisering av klimatsmarta varor och tjänster samt
- att införa ett mycket omfattande krav på att rapportera indikatorer och finansiella data varannan månad.

Förordning om gemensamma bestämmelser (CPR)

Övergripande

Tillväxtverket ser en tydlig utveckling mot en mer indikatorstyrd programmering, där indikatorer får en stor betydelse för vilka insatser som är möjliga att genomföra i programmen. Tillväxtverkets erfarenhet är att det råder högt ställda förväntningar på rapporterade utfall av indikatorer redan tidigt under programperioden och med nya krav på utfallsrapportering varannan månad har dessa förväntningar utökats kraftigt. Redan fyra år efter att det första projektet i teorin kan starta förväntas programmen ha uppnått de kvantitativa delmålen. Prestationsöversynen baseras i huvudsak på indikatorer och dess utfall. Indikatorerna får därmed indirekt en starkt styrande och avgörande roll när det gäller synen på resultat och framgång inom sammanhållningspolitiken. Det ställer höga krav på att programmen mäter rätt saker och framförallt det som går att mäta under ett projekts genomförande. Det kräver också att det beviljade projektet genomför satsningar som direkt leder till utfall på dessa indikatorer.

Problemet med en indikatorstyrd programmering är att indikatorerna tenderar att bli ett mål i sig där programmets inriktning fokuserar på att uppnå utfall på dessa, snarare än att ta sikte på önskvärda förändringar inom politikområdet på nationell och regional nivå. Ett annat scenario är att indikatorerna inte ses som mål och läggs till i efterhand, då troligen med avsaknad av kausalitet och relevans.

Flertalet av outputindikatorerna är tänkta att mäta effekter, dvs. resultat som uppstår på några års sikt, och som därmed inte går att mäta under projektgenomförandet. Outputindikatorer bör i tiden ligga väldigt nära tänkta aktiviteter och bör gå att mäta i samband med att aktiviteten är avslutad, se vidare nedan under artikel 7 och bilaga 1 i ERUF-förordningen.

Tillväxtverket förespråkar en tydligare beskriven förändringsteori för varje politiskt mål med ett fåtal indikatorer på prestationsnivå som är relevanta i relation till förändringsteorin. Programmeringsprocessen ska fokusera på gedigna problemanalyser, tydliga teorier och relevanta indikatorer. Tillväxtverkets erfarenhet är att programmeringsprocessen gärna skyndas på, vilket leder till bristande problemanalyser och indikatorer med låg relevans i förhållande till insatslogiken. Tillväxtverket önskar här se högre krav och tydligare beskrivningar i syfte att skapa bättre förutsättningar för program och projekt med långt större uppföljnings- och utvärderingsbarhet.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

Fler fonder omfattas av de gemensamma bestämmelserna än tidigare (från fyra till sju) men jordbruksfonden ingår inte i den nya gemensamma förordningen (CPR). Detta försämrar förutsättningarna för fondsamordning mellan regionalfonden, socialfonden och jordbruksfonden. Det är viktigt att skapa bra förutsättningar för fondsamordning genom att redan i programmeringsfasen lägga en bra grund för hur de olika fonderna kan komplettera och förstärka varandra och för att undvika överlappningar. Nu finns ett behov av nya former för fondsamordning och det behövs tidigt i processen så att arbetet kan komma igång.

Artikel 4

Politiska mål

Bra med fem övergripande mål som ersätter dagens elva tematiska mål. Men målen under punkt 1 b, c och e är för långa och bör kortas ner för att öka flexibiliteten av de olika inriktningarna.

Förslag:

- b. Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa genom minskad klimatpåverkan, klimatanpassning och en övergång till cirkulär ekonomi.
- c. Ett mer sammanlänkat Europa genom förbättrad mobilitet och tillgänglighet.
- e. Ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av stads- och landsbygdsområden.

Artikel 7

Utarbetande och inlämnande av partnerskapsöverenskommelsen

Tillväxtverket ställer sig positivt till att det inte längre finns något krav på att

partnerskapsöverenskommelsen ska utarbetas i dialog med kommissionen. Det ger medlemsstaterna en större frihet att besluta hur processen ska gå till.

Artikel 8

Partnerskapsöverenskommelsens innehåll

Tillväxtverket är positivt till den förenkling som föreslås såvitt avser innehållet i partnerskapsöverenskommelsen. Den mall som ska fyllas i (bilaga II) är enkel och rimlig. Till skillnad från nuvarande programperiod är reglerna mindre detaljerade och fokuserar mer på motivering av de politiska målen samt hur anslaget från de olika fonderna ska fördelas.

Artikel 9

Godkännande av partnerskapsöverenskommelsen

Bra att partnerskapsöverenskommelsen inte ska ändras när den väl är godkänd.

Artikel 12

Prestationsram

Tillväxtverket anser att prestationsramen endast bör omfatta outputindikatorer som är kopplade till direkta prestationer. I förslaget är flera av outputindikatorerna avsedda att mäta effekter, se kommentar under artikel 7 ERUF-förordningen. Det är inte rimligt att förvänta sig utfall redan år 2024 på de indikatorer som mäter effekter. Tillväxtverket anser därför att dessa inte bör ingå i prestationsramen. Av samma skäl bör inte heller resultatindikatorer ingå.

Artikel 14

Halvtidsöversyn

Tillväxtverket anser att förslaget om halvtidsöversyn och att programmen ska revideras efter fem år innebär onödig administration och krångel. Det är oklart hur detta ska fungera i praktiken och om det innebär en förbättring.

Tillväxtverket har uppfattat att syftet med förslaget är att uppnå flexibilitet i genomförandet. Syftet är bra men Tillväxtverket anser att detta är fel sätt.

Den nuvarande modellen där programändringar kan göras närsomhelst under programperioden (vilken återfinns i artikel 19 i förslaget) är tillräcklig och innebär bättre flexibilitet i genomförandet.

Artikel 17

Programmets innehåll

I art 17.3 anges ett antal faktorer som ska finnas i respektive program och att de flesta av dessa verkar ligga på medlemsstatsnivå. Tillväxtverket uppfattar att bestämmelsen är skriven med utgångspunkten att det ska vara ett nationellt program för att uppfylla kraven utifrån de angivna faktorerna. Tillväxtverket tror att det kan bli svårt och kan kräva ett utredningsarbete att bryta ner faktorerna på regionala program motsvarande de som finns idag.

Artikel 19

Ändring av program

Tillväxtverket ser positivt på att det föreslås en förenkling vad gäller ändring av program samt att det införs en möjlighet att omfördela medel mellan investeringsprioriteringar utan godkännande av kommissionen. Det vore dock bra om procentsatserna kunde differentieras utifrån programmens storlek.

I de mindre program som Sverige har är respektive investeringsprioritering förhållandevis liten. Fem respektive tre procent av medlen i en investeringsprioritering innebär i praktiken att möjligheterna till omfördelning blir begränsade. Tillväxtverket anser därför att finansiellt små program som de svenska bör ha högre procentsatser.

Artikel 20

Gemensamt stöd från Eruf, ESF+ och Sammanhållningsfonden

Tillväxtverket ser negativt på att gränsen på 10 procent av stödet för korsfinansiering mellan ERUF och ESF finns kvar. Procentbegränsningen leder till onödig administrativ börda.

Tillväxtverket vill framföra ett förenklingsförslag om att det vid korsfinansiering borde vara tillräckligt att tillämpa den ena fondens regler. Nuvarande förslag som säger att den andra fondens regler om stödberättigande ska tillämpas, innebär i praktiken att både ERUF-regler och ESF-regler för stödberättigande måste tillämpas i samma projekt. Detta innebär att korsfinansiering i praktiken inte kan ske och försvårar dessutom fondsamordningen.

Artikel 31

Schablonfinansiering av tekniskt stöd till medlemsstaterna

Tillväxtverket har uppfattat det som att beräkningsgrunden för TA-medel för ERUF ändras från 4 procent på unionsstödet till 2,5 procent på total finansiering vilket innebär en ökning jämfört med innevarande period. I nuvarande programperiod räknas basen 4 procent på unionsstödet, dvs EU-delen av finansieringen, vilken endast utgör 50 procent av den totala finansieringen. Nu föreslås en minskad procentsats till 2,5 procent men eftersom basen är den totala finansieringen, dvs 100 procent, blir det ändå en höjning.

Medfinansieringsgraden ändras från 50 procent till 40 procent men eftersom TA beräknas på den totala finansieringen har inte medfinansieringsgraden någon betydelse och påverkar inte beräkningen av TA.

PP	Programbudget, exkl. TA			Maximal ersättning TA	
	Unionsstöd	Nationell medfinansiering	Total finansiering		
14-20	100	100	200	4	4 % av unionsstödet
21-27	80	120	200	5	2,5 % av total finansiering

Återfinansieringen från unionen kommer att ske genom att en schablon på 2,5 procent adderas till stödberättigande kostnader i varje betalningsansökan. Tillväxtverket anser att detta innebär en väsentlig förenkling jämfört med tidigare då ersättning erhöles för stödberättigande utgifter som belastat stödmottagare av TA (FM, RM, SFP). En schablon innebär att det inte behövs någon redovisning av stödberättigande kostnader och därmed ingen granskning av kostnaderna.

Schablonfinansieringen riskerar dock att innebära eftersläpning av återfinansieringen från unionen i början av programperioden då mycket kostnader upparbetas i implementeringsfasen samtidigt som TA-ersättningen från kommissionen kommer långt senare i perioden då utbetalningstakten kommit igång. Det innebär också att om inte hela budgeten upparbetas minskar möjligheten till TA, dvs även tillgången på TA-medel blir kopplad till resultatet av genomförandet och det uppstår en osäkerhet i förväg om hur mycket TA-medel som kommer att erhållas.

EU-bestämmelsen om en schablon för TA innebär att fördelningen av TA-medel mellan olika svenska aktörer måste fastställas i Sverige. Eventuellt kan detta göras genom att fastställa en schablon för respektive organisation.

Artikel 32

Finansiering som inte är kopplad till kostnader för tekniskt stöd till medlemsstaterna

Tillväxtverket anser att det är positivt att det finns ytterligare möjlighet till TA-medel och det är positivt med det utökade användningsområdet. Se även kommentar under artikel 89 samt under artikel 4 ERUF-förordningen.

Artikel 35

Övervakningskommitténs uppgifter

Tillväxtverket har uppmärksammat ett översättningsfel i artikel 35.2 b). I den engelska versionen anges att EMFF ska skicka in årsrapport medan det i den svenska versionen anges att ERUF ska göra det.

Artikel 36

Årlig prestationsöversyn

Tillväxtverket ser positivt på förslaget. Det är positivt att årsrapporterna är borta och ersätts med en dialog. Det främjar både lärande och utveckling i större utsträckning än tidigare. Det främjar också möjligheterna att visa resultat på andra plan än via indikatorer. Tillväxtverket ser också positivt på att det inte finns något formaliakrav på de uppgifter (artikel 35.1) som ska lämnas (artikel 36.3).

Artikel 37

Överföring av uppgifter

Tillväxtverket avstyrker förslaget om att rapportering ska ske så ofta som varannan månad. Det är ett stort steg från dagens system med en årsrapport och redovisning av finansiella data tre gånger per år. Motiveringen är att kommissionens webbsida med Open Data ska vara uppdaterad. Tillväxtverket föreslår att den finansiella rapporteringen begränsas till högst två till tre gånger per år.

Rapporteringskraven uppdelade på interventionskategorier innebär en extra arbetsbörda och Tillväxtverket ifrågasätter nyttan av den detaljrapporteringen. Det vore önskvärt att detta kunde tas bort.

Artikel 42

Unionens emblem

Tillväxtverket anser att det är en bra förenkling att samma EU-logga kan användas för

alla fonder och detta minskar risken för fel hos stödmottagarna.

Artikel 52

Finansieringsinstrument

Stöd till finansieringsinstrument ska baseras på en förhandsbedömning. De krav som ställs på förhandsbedömningen är en betydande förenkling jämfört med kraven i nuvarande CPR. Detta ses som en positiv förändring. Det finns också en möjlighet att kombinera finansieringsinstrument på flera olika sätt (artikel 52.4-5) vilket skapar en flexibilitet.

Artikel 53

Genomförande av finansieringsinstrument

Det finns olika sätt att implementera finansieringsinstrument i artikel 53. I nuvarande programperiod har det varit oklarheter och omfattande diskussioner har förts kring hur en förvaltare av finansieringsinstrumentet ska utses. Genom en guide tydliggjordes att det är fråga om ett förvaltningsuppdrag som ska upphandlas. I förslaget till ny CPR anges endast att ett urval ska ske men utifrån de diskussioner som förevarit är det är oklart vad som ska gälla och ett förtydligande vore önskvärt.

Artikel 57

Stödberättigande

Tillväxtverket ser positivt på förslaget att en insats får genomföras utanför en medlemsstat och utanför unionen (artikel 57.4). Det blir enklare för alla parter om det räcker med att konstatera att en insats är till nytta för att nå projektets mål, jämfört med att detaljreglera förfarandena i de fall insatser utanför ett programområde är aktuellt.

Förslaget innebär en förenkling för projekt som täcker ett geografiskt område som berör mer än ett programområde.

Förändringen skulle också underlätta för finansieringsinstrumenten. I de befintliga finansieringsinstrumenten sker investeringar i olika företag och företagens verksamhet är sällan avgränsad till befintliga programområden.

Den nuvarande formuleringen i artikel 57.4 är dock begränsad till insatser utanför en medlemsstat. Om Sverige ska ha olika programområden inom landet skulle det behövas en öppnare formulering som tillåter insatser utanför programområdet även inom medlemsstaten.

Artikel 58

Icke stödberättigande kostnader

Tillväxtverket avstryker förslaget i artikel 58.1 c) om att moms under fem miljoner euro ska vara en stödberättigande kostnad. Den nuvarande bestämmelsen om att moms inte är stödberättigande om projektverksamheten har avdragsrätt har fungerat bra och bör gälla även under nästa programperiod.

Artikel 65

Programmyndigheter

Tillväxtverket anser att det är en positiv förändring att förvaltande myndighet själv (i

stället för medlemsstaten) kan utse ett förmedlande organ (artikel 65.3). Förändringen skapar en möjlighet till flexibilitet i genomförandet.

Artikel 66

Den förvaltande myndighetens uppgifter

Tillväxtverket ser positivt på förtydligandet av förvaltande myndighets ansvar. Förtydligandet om ansvaret väcker dock frågor om detta innebär att förvaltande myndighet själv måste utföra uppgifterna eller om det går att delegera.

Artikel 67

Den förvaltande myndighetens urval av insatser

Tillväxtverket uppfattar att bestämmelsen innebär väsentligt ökade krav i projekturvalet och högre krav på förvaltande myndighets handläggning av projekten (insatserna) vilket i sin tur ställer högre kvalitetskrav på projekten. Bestämmelsen blir en viktig pusselbit i den resultatstyrning som är genomgående i hela förordningen.

Bestämmelsen innebär krav på ett nytt arbetssätt när det gäller urvalsprocessen och det kommer behövas resurser för utbildning och tid för diskussioner för att förändra arbetssättet och för att få upp kvaliteten.

Tillväxtverket ser en farhåga i att de ökade kraven kan innebära ökad administrativ börda. Det är viktigt att det blir en balans i kraven på kvalitet och den eventuella administration kraven kan medföra. Det finns också en farhåga i att urvalet ska baseras på de föreslagna indikatorerna som inte har någon koppling till kvalitet eller kostnadseffektivitet, se vidare resonemanget om indikatorer.

Tillväxtverket är positivt inställt till kraven på ökad kvalitet men det är i dagsläget svårt att ha synpunkter på enskilda krav i bestämmelsen.

Artikel 70

Redovisningstjänst

Tillväxtverket anser att förslaget om en redovisningstjänst är en bra förenkling och att det minskar dubbelarbete.

Artikel 74

Rutiner för en gemensam revision

Tillväxtverket ser positivt på att beloppsgränsen för när "små" projekt ska slippa belastas av mer än ett revisionsbesök höjs från 200 000 till 400 000 EUR.

Artikel 76

Tillgång till handlingar

Förslaget innebär att handlingarna ska hållas tillgängliga i fem år i stället för i fyra år. Förändringen innebär inte en förenkling men Tillväxtverket bedömer att detta ändå bör vara av marginell betydelse för de flesta stödmottagare då det finns bevarandekrav i annat regelverk (ex i bokföringslagen och i statsstödsreglerna) som ändå överstiger fem år.

Artikel 77

Utökade proportionella arrangemang

Tillväxtverket tycker att förslaget om en möjlighet att ansöka om proportionalitet i förvaltnings- och kontrollsystemet är ett bra förslag och detta ger möjlighet till anpassning utifrån nationella förhållanden. Om Sverige vill tillämpa detta måste vi ansöka om detta och även sätta upp nationella regler. Det ger en möjlighet att påverka nivån och omfattningen av kontrollerna.

Artikel 84

Förfinansiering

Förskotten är väsentligt lägre än i föregående programperiod men det bör inte innebära något problem för regionalfonden.

Se separat kommentar nedan avseende Interreg under artikel 49 i Interreg-förordningen.

Artikel 85

Betalningsansökningar

Förslaget om att begränsa antalet utgiftsdeklarationer till kommissionen fungerar för hanteringen av regionalfonden under förutsättning att finansieringen "förskottteras" av regeringen via statsbudgeten. Däremot blir det svårigheter för de Interreg-program som ligger utanför statsbudgeten. I dagsläget gör ÖKS-programmet ungefär sex utgiftsdeklarationer per år för att klara likviditeten och en begränsning av antalet skulle medföra likviditetsproblem.

Artikel 89

Finansiering som inte är kopplad till kostnader

Tillväxtverket ser ett behov av ett förtydligande av vad förslaget om finansiering som inte är kopplad till kostnader innebär. Enligt artikel 89.4 har kommissionen mandat att ta fram en delegerad akt med mer detaljerade bestämmelser. Den delegerade akten finns inte ännu och det finns många oklarheter kring hur detta ska fungera. Det är därför svårt i nuläget att lämna synpunkter på förslaget.

Även artikel 32 öppnar upp för att TA-medel kan ta formen av finansiering som inte är kopplad till kostnader. Eftersom den delegerade akten inte finns blir det även oklart hur detta ska fungera.

Artikel 46 öppnar upp för att unionens utbetalningar till programmen kan ta formen av finansiering som inte är kopplad till kostnader, utan i stället grundas på att vissa villkor är uppfyllda, eller att ett visst resultat har uppnåtts. Det saknas dock möjlighet för medlemsstaterna att i sin tur använda sig av detta finansieringsalternativ gentemot stödmottagarna (artikel 48 och 89.3). Den röda tråden avseende det ökade resultatfokuset i förordningen saknas.

Artikel 99

Principer och regler för tillbakadragande

Tidsspannet för att använda budgetåtagandet förkortas från tre till två år. Därtill är förskotten från kommissionen lägre (artikel 84) än i föregående programperiod vilket gör det svårare att infria åtagandet. Samtidigt införs lättnader då endast delar av budgetårens åtagande ingår i beräkningen (artikel 99.2).

Tillväxtverket uppfattar att detta sammantaget innebär skärpta krav på utbetalningstakten. Förordningen är onödigt krångligt skriven vilket gör att utbetalningsåtagandet blir otydligt.

Artikel 106

Fastställande av medfinansieringsgrad

Tillväxtverket anser att förslaget att sänka medfinansieringsgraden till högst 70 procent i EU (artikel 106.3) är ett bra förslag för att få alla länder att ta ett ökat nationellt ansvar.

För Sveriges del är förslaget en medfinansieringsgrad på 40 procent, dvs. en minskning med 10 procentenheter från dagens nivå på 50 procent. Detta innebär ökad nationell, regional och lokal medfinansiering vilket kan påverka de statliga anslagens omfattning, fördelning och användning. Eftersom EU-stödet för ERUF och ESF föreslås vara i nivå med nuvarande programperiod (2,1 miljarder euro) kommer de totala investeringarna öka med 25 procent och den nationella medfinansieringen med 50 procent (se tabellen nedan). Tillväxtverket anser att en ökning av den nationella medfinansieringen i de svenska programmen kan skapa problem i genomförandet på grund av svag absorptionsförmåga dvs. det kan bli svårt att hitta medfinansiering för alla investeringar i programmen. En annan farhåga är att sänkningen tränger undan rent nationella insatser utan EU-finansiering.

Medfinansieringsgrad, %	EU-stöd, ERUF & ESF	Nationell medfinansiering	Totala investeringar, €
50/50	2,1	2,1	4,2
40/60	2,1	3,15	5,25

Den sänkta medfinansieringsgraden kan utgöra ett incitament för Sverige att använda sig av möjligheten i art 77 och ansöka om att få tillämpa nationella regler för förvaltningskontroller. Detta eftersom merparten av finansieringen i projekten kommer att utgöras av nationella medel.

Förordning om fondspecifika bestämmelser för ERUF/CF

Artikel 3

Tematisk koncentration av ERUF-stödet

Tillväxtverket tillstyrker förslaget om tematisk koncentration inom PO1 och PO2 (totalt 85 procent varav 60 procent till PO1) och anser att förslaget ger tillräcklig flexibilitet för önskad politisk inriktning. Ytterligare krav på öronmärkning av medel skulle minska flexibiliteten, hämma effektiviteten och försvåra genomförandet. Se även kommentar under artikel 9 nedan.

Artikel 4

Tillämpningsområde för stödet från ERUF

Tillväxtverket vill utöka tillämpningsområdet för regionalfonden så att medel även via programmen kan användas för att stärka den administrativa kapaciteten.

Under artikel 4.1 bör det läggas till att ERUF (utöver TA) kan stödja insatser som stärker den administrativa kapaciteten i myndigheter, hos stödmottagare och andra relevanta parter för en effektiv förvaltning (ex. tematiska kunskapsstöd, processtöd för horisontella kriterier).

Artikel 7

Indikatorer

Tillväxtverket avstyrker förslaget om att gemensamma indikatorer ska användas. Det är olämpligt att ställa krav på att alla indikatorer enligt bilaga I ska användas även i de fall dessa inte alls ligger i linje med programmets intentioner eller vad som är möjligt att genomföra.

Tillväxtverket anser också att flertalet av indikatorerna är olämpliga som output- eller resultatindikatorer. Tillväxtverket ser svårigheter i att arbeta fram utgångsvärde för flera av de fastställda resultatindikatorerna som mäter exempelvis utveckling i företag som får stöd (framgår av bilaga V, CPR). Ett utgångsvärde kan inte beräknas innan det är känt vilka företag som kommer att få stöd.

Tillväxtverket avstryker möjligheten i artikel 7.4 för kommissionen att anta en delegerad akt för att justera indikatorerna. Det är olämpligt att lägga till nya indikatorer eller ta bort befintliga när programperioden har inletts.

Bilaga 1

Tillväxtverket anser inte att föreslagna indikatorer är tillämpliga i alla delar. Vissa outputindikatorer har en karaktär som mer överensstämmer med en resultatindikator. Exempel på sådana indikatorer är "RCO 13 – Digitala tjänster och produkter som utvecklats för företag" och "RCO 15 – Skapad kapacitet för företagsinkubation".

Utfall på dessa indikatorer är något som går att följa upp, men troligtvis inte under projekttiden. Det innebär att det inte går att få särskilt höga utfall på indikatorerna under den tid projekten pågår och det medför höga kostnader att försöka mäta i efterhand.

Tillväxtverket förespråkar därför outputindikatorer som avser prestationer eller aktiviteter som går att mäta direkt efter det att prestationen/aktiviteten har genomförts. Resultatindikatorerna bör ha ett direkt samband med den genomförda aktiviteten och mäta en önskvärd kortsiktig effekt. Några av de föreslagna resultatindikatorerna mäter effekter som uppstår på lång sikt och som kan vara svåra att mäta i samband med att projektet avslutas. Till dessa hör exempelvis "RCR 01 – Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd", "RCR 17 – Företag som överlevt tre år på marknaden" och "RCR 19 - Företag med högre omsättning".

Ett exempel utifrån indikatorerna för PO1 - Ett smartare Europa.

Outputindikator:

- RCO 12 – Företag som får stöd att digitalisera sina produkter och tjänster
- RCO 13 – Digitala tjänster och produkter som utvecklats för företag
- RCO 14 - Offentliga institutioner som får stöd att digitalisera tjänster och tillämpningar

Resultatindikator:

- RCR 11 – Användare av nya offentliga digitala tjänster och tillämpningar
- RCR 12 – Användare av nya digitala produkter, tjänster och tillämpningar som utvecklats av företag
- RCR 13 – Företag med hög digital intensitet
- RCR 14 – Företag som använder offentliga digitala tjänster

Outputindikatorerna ska gå att mäta under den treåriga projektperioden. Direkt i anslutning till att projektet avslutas ska vi då kunna mäta resultatindikatorerna.

Tillväxtverket anser att dessa mått ligger på en längre tidshorisont än så och avser effekter. För att fånga aktiviteter i projekten borde outputindikatorer snarare mäta antal företag och offentliga organisationer som får stöd för att utveckla tjänster och produkter. En resultatindikator på kort sikt (projektavslut) kan då mäta antal tjänster och produkter som har utvecklats. En resultatindikator på längre sikt kan mäta antal användare, digital mognad och så vidare.

En annan viktig aspekt i just detta sammanhang är att den här typen av indikatorer förutsätter en digital mognad och incitament till digital utveckling inom företagen i regionen. Vid avsaknad av detta kan det krävas insatser för att utveckla kunskap, förmåga och incitament. Det finns även behov av att den typen av insatser kan genomföras via insatser i programmen.

Ett annat exempel är outputindikatorn "RCO 01 - Företag som får stöd" där resultatindikatorn är antal skapade arbetstillfällen. Att öka konkurrenskraften genom stöd till olika investeringar i företag är inte alltid förenligt med en ökning av antal anställda. I vissa fall kan utvecklingen innebära just det motsatta men ändå vara nödvändig för att öka konkurrenskraften och få företaget att växa eller överleva på marknaden. Även om det skulle finnas ett tänkt kausalt samband mellan stödet och att anställa fler så är det inte rimligt att anta att det sker direkt i samband med att investeringen är slutförd.

Artikel 9

Hållbar stadsutveckling

Tillväxtverket avstyrker förslaget om att minst 6 procent av medlen ska avsättas till

hållbar stadsutveckling. Tillväxtverket anser att för mycket öronmärkning inom många olika områden hämmar flexibiliteten i programgenomförandet.

Förordning om särskilda bestämmelser för Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)

Artikel 3

Komponenter inom målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)

Tillväxtverket instämmer i ambitionen att effektivisera genomförandet av Interregprogrammen genom att reducera antalet program, minska överlappningar och fokusera på funktionella regioner.

Tillväxtverket anser dock att begränsningen av komponent 1 till att bara omfatta samarbete över landsgränser ska tas bort och att fokus bör vara på funktionella programgeografier oavsett land- eller havsgräns. Det är inte land- eller havsgränser som avgör om en region är funktionell. En bedömning av vilka regioner som är funktionella bör i stället göras från fall till fall.

Tillväxtverket ser att konsekvenserna av förslaget kan leda till sämre regional förankring och till minskad flernivåsamverkan. Det kan också leda till sämre förmåga för programmen att bidra till strategiska satsningar eftersom hänsyn inte tas till befintliga politiska och strategiska samarbeten.

Förslaget kan också leda till att det skapas en ineffektiv struktur med kostsam administration i flera lager, en struktur som blir svår att styra och att det finns risk för mål- och resultatkonflikter mellan det övergripande programmet och subprogrammen.

Artikel 4

Geografiskt tillämpningsområde för det gränsöverskridande samarbetet

Tillväxtverket anser inte att kravet på en fast förbindelse ska vara avgörande för om regioner som ligger vid sjögränser ska kunna ingå ett gränsöverskridande samarbete. Se även resonemang under artikel 3.

Artikel 13

Medfinansieringsgrad

Tillväxtverket föreslår att samma procentsats ska gälla för partners från samma land som deltar i Interreg-program med överlappande geografier.

Möjligheten till medfinansieringsgrad på 70 procent innebär en problematisk snedvridning av konkurrensen om projektansökningar eftersom program som förvaltas i Sverige oftast har en medfinansieringsgrad på 50 procent. Ett exempel från innevarande programperiod är att partners som väljer att delta i South Balticprogrammet som förvaltas i Polen kan få 75 procent i stöd jämfört med 50 procent om de i stället väljer att delta i Öresund-Kattegatt-Skagerrakprogrammet.

Artikel 15

Tematisk koncentration

Tillväxtverket ställer sig tveksamt till artikel 15.2 och förespråkar i stället att de regioner/länder som ingår i programgeografien själva får bestämma vilken tilldelning av anslag som på bästa sätt kan möta utmaningarna inom respektive geografi.

Artikel 26

Tekniskt stöd

Tillväxtverket ser positivt på förslaget om att TA-medel ersätts genom en schablon. Se även resonemang ovan under artikel 31 i CPR.

Artikel 37

Allmänna bestämmelser om kostnadskategoriernas stödberättigande

Bestämmelsen i artikel 37.3 b) om gåvor kan förenklas genom att kostnaden för gåvor helt enkelt inte blir stödberättigande. Att sätta en gräns på värde och syfte leder till gränsdragningsproblem och skapar onödig administration för små utgifter. Om en stödmottagare ändå vill ge en gåva får detta bekostas utan att belasta projektet.

Artikel 45

Den förvaltande myndighetens uppgifter

Tillväxtverket avstyrker förslaget om att förvaltande myndighet ska genomföra förvaltningskontroller i hela det territorium ett visst program omfattar, dvs. i samtliga deltagande länder. Undantaget i artikel 52 är inte tillämpligt för medlemsstaterna utan endast tredje länder, partnerländer och utomeuropeiska länder.

Detta är en väsentlig skillnad mot hur det ser ut i dag. I nuvarande och föregående programperiod har Sverige, med stöd av undantaget i artikel 23.4 i förordning (EU) nr 1299/2013, skött förvaltningskontrollerna när gäller de stödmottagare i Sverige och skickat s.k. granskningsintyg till förvaltande myndighet för respektive program. Detta är ett väl fungerande gransknings- och kontrollsystem och något som Tillväxtverket vill behålla.

Tillväxtverket har svårt att se hur förvaltande myndighet på ett bra sätt ska kunna utföra förvaltningskontroller i hela programområdet. Dels kan redovisnings- och bokföringsreglerna skilja sig åt mellan de olika länderna, dels kan implementeringen av unionsrätten, exempelvis på upphandlingsområdet, skilja sig åt. Den språkliga aspekten ska inte heller förringas (även om det är ett mindre problem i ett program med enbart de skandinaviska länderna, såsom nuvarande ÖKS). Det kan inte vara meningen att förvaltande myndighet ska behöva upphandla granskningskompetens i respektive deltagande land.

Sammanfattningsvis är nuvarande system väl inarbetat och har fungerat bra för både stödmottagare och utförare under nuvarande programperiod liksom under föregående.

Artikel 47

Revisionsmyndighetens uppgifter

Tillväxtverket avstyrker förslaget om att revisionsmyndigheten ska genomföra revisioner i hela det territorium ett visst program omfattar, dvs. i samtliga deltagande länder.

Sverige har i nuvarande programperiod valt att utnyttja undantaget i artikel 25.2 i förordning (EU) nr 1299/2013 och själva utfört de revisioner som ska göras i Sverige. Liksom när det gäller förvaltningskontroller är detta ett väl fungerande system och en möjlighet som Tillväxtverket förespråkar ska finnas även under kommande programperiod.

Artikel 49

Utbetalningar och förfinansiering

Förslaget innebär att förskottets storlek är oförändrad men upplägget är annorlunda och detta skulle kunna innebära högre krav på utbetalningstakten. Se även kommentar under artikel 84 CPR.

Artikel 52

Interregprogrammets myndigheter och deras uppgifter

Se under artikel 45 respektive 47 ovan.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf, verksjurist Helena Möllerman har varit föredragande. I handläggningen har också chefsjurist Jenny Forkman och tf avdelningschef Patrik Sällström deltagit.

Gunilla Nordlöf
Generaldirektör

Helena Möllerman
Verksjurist